

4

וגל ואם לאו הרי שבה בטה"ב ואחר לו כלל אלל ימות אם נמלאו ימות מהן
מרומוס מרומה ואם לאו אין מרומוס מרומה ובי נמלאו ימות מהן מרומוס
מרומוס אחי בעידנה דהרס הא לא הוי ידע מרגמא רבא חליבא דאבני
בששאו שליח ומוכח דלכא"י דאחר יאוש שלא מדעת לא הוי יאוש שליח
שלא מדעת נמי לא הוי שליח אפי"ג דלכ"י ידע יחא ל"י ק"מ השתא
מיהו לא ידע:

ורבן נראה דאפשר דזו דעת כמה הראשונים שאמרו דז"י מקורב יד
אחר ואל מקורב שליחם. ואפי"ג למ"ד דז"י מקורב שליחם לאו
משום אק סהדי דששאו שליח אלא דגוי"ת הכתוב שיהא הזכר לאחר
מהי כדילין מא"ס וזכה אכל הך זכיה לא הוי כיד משא אלא כמו שליחם
אכל לא משום אק סהדי דששאו שליח ונפקא מינה לשני נכרי דלא יחי'
במורה זכ"י כיון דז"י אינו אלא מקורב שליחם אלא לשלום לאו מקורב
אין סהדי הוי כמו השליח המקביל אלא דכן גזירות הכתוב דאפי"ג דלא
ששאו מקביל שליח דלא לא ידע מהני מדון זכ"י וכבר הארכנו בזה בס'
(רמ"ב ספ"י י"ח פ"ס ופי"י יחא דהיכא דלא ששאו שליח דלא הוי שליח
המקביל דלא לא ידע אלא מלך גזירות הכתוב בזכ"י דהני כיון ששאו
שליח ואפי"ג סהדי דהך לאחרים אין זה נקרא זכ"י משא דזכיה לזה ואם לזה
לכן לא מהני מדון זכ"י ומדון שליחם ליכא דלא ידע אכל ששאו שליח
בפירוש נהי דלא מהני מדון זכ"י מהני כמ"ס מקורב שליחם ושליח של אדם
כמוהו אפי"ג דהך לדיר' וי"ש בזה לאחרים ודוק. וזכור י"ש מקום למדן
הספקה הראש' בפ"ק דב"מ על דעת רש"י וק"ל. ובמדרש פ"י ב'פ'
הכותב כחב כששאו דלא מהני שליח היכא דהך לאחרים משום דאין
שליח לזכר עבירה כיון דהך לאחרים עבירה הוי לגבי' ע"ס וסברתו לא
היכא וגם אפי"ג א"ס ה' שליח ששאו עבירה בשליחותו כיון דלמשל אפי"ג
עבירה אינו ענין לשליח לדבר עבירה דלא אחרין אין שליח לדבר עבירה
אלא בבית דאחר לישראל לא וקדש לי אש גרושה דעבירה הוא למשל
ודאי' לזה מדברי התו' בפ"ק דגיטין דף י"ב ז"ל פלוגמא דר"א ורבנן
בני שליחם א"ס פפי"ג ואחר זו לפל' ע"י דר"א אחר זכ"י ומהני אומרים
יתנגה לזכר האמלא ראשון ואחריו שם כששאו' דרבנן משום דהניב לא
תקם לפני לא תלקט לפני וקדשו בחום' למ"ד בפ"ק דמסורה כל מה
דאחר רחמנא לא תעבוד אי' עבד מהני א"כ ליקי' העני וע"ס. ואפי"ג
דשליח עבד אדמירא דרחמנא ואפי"ג יחא אשליח' אלא ודאי' היכא דאין
העבירה למשל אלא לשליח בפנין כזה הוי שליחם זכ"י:

סעיף ב' (ב) מיגו דז"י לפי"ג. ע"ן ב"י וסמ"ס וס"ד היכא
שקופס יורר מכדי חובו ולפני"ד נראה כדברי
הב"י דאפי"ג בחופס יורר מכדי חובו אחריו מיגו דז"י לפי"ג. דהא
בשליח לדבר עבירה דודאי לא הוי שליח ואפי"ג בשותפין שנגזר היכא
דנגזר אדעת' דיר' ואדעת' דהב"י מהני משום מהני דז"י לפי"ג. כחלו
זכ"י נמי לחב"ר אפילו במקום דליכא שליחם כגון בגניבה דהוי דבר
עבירה וכמבואר להדיא בפ"ק דמל"א דף ד' ופ"ס ברש"י ואפי"ג כיון דאי'
הוי חפס אדעת' דיר' ואדעת' דהב"י הוי מוטיל אפי"ג ביתר מכדי חובו
משום מהני דז"י לפי"ג. וזה נמי לחב"ר דהניב אפי"ג בדבר עבירה וז"ל
בזה א"כ אפי"ג חופס כולו אדעת' דהב"י אחריו חרי מהני ודוק' ועמ"ס
בס' שח"מ סעיף ח' מיהו היכא דתופס כולו אדעת' דהב"י אפ"ג דלא
אחריו חרי מהני דהא ק"ל כרבנן גבי מי שליחם את הפיאה ואחר הרי
זו לפ' ע"י דסב"ר רבנן דיתנגה לפני האמלא ראשון ואפי"ג משער לפני
הוא דהא מהני לפני אחריו מהני דז"י לפי"ג. ואפי"ג ע"כ חרי מהני לא
אחריו מיהו כב"י מיירי דזכיה אדעת' ואדעת' דהב"י וז"ל:

סעיף ג' (ג) אם כל' אחר לא' אחר זכ"י וכו'. והוא מדברי
הרמב"ם בפ"ק ממלוה ח"ל הרב המהיר שם
כבר נהבאר בפ' י"ז שא"ס ה' ראובן חייב לשמשון מהם ואחר ללוי הולך
לשמשון מהם זה שא"ס חייב לו שא"ס כל ראובן לחזור אינו חוזר אלא זה
לו וכיון שהוא אינו יכול לחזור בו ודאי' אין שא"ס בפ"ק יכולין לנכות
מחטו וק מבואר בפ"ק דגיטין דף י"א גבי הא דתופס לבט"ה דכל היכא
דל"ט אחר חט טותין פכ"ל והנה ברא' ראשונה לא נדע כלל דהתם לא
חב לאחריו וכבר הגיש בו הלחם משנ' וכתב דרא' אחרונה הוא בטובה
דהתם הוי חופס לבט"ה במקום שחב לאחרים והיכא דאחר חט מהני
ויעקר ראיותו מן השנייה וראשונה פשה סוף לה עכ"ל. ובפנייתו גס ראי'
אחרונה אינו מכיר וז"ל הש"ס בפ"ק דגיטין דף י"א ש"מ מדרבנן התופס
לבט"ה קנה ואפי"ג במקום דחב לאחרים ופירש"י דתופס השער וזכ' לבט"ה
אחר ר' יוחנן התופס לבט"ה במקום שחב לאחר' לא קנה ואפי"ג משאית
כל האומר חט כאומר זכ' דמי והתם ודאי' כיון שאינו חב אלא לבט"ה

ובכעלים בעלמם אומרים וזה ורלו בדבר ודאי' אין זה חב וגם בחופס
לבט"ה א"ס הבט"ה אומרים וזה בשביל זה ודאי' וזה אכל היכא דהלוה
אומר וזה וזה לבט"ה זה לא שמשון. וגם בב"מ דאפי"ג שכתב על דברי
הטור שכתב ואם הלוה אומר וזה בחפן זה וז"ל מימרא דר"י בפ"ק
דגיטין עכ"ל ומן התימא שלא ביאר הרא"י ואנו בעינינו אין לנו לפי"ג.
וגם בעיקר טעמא דהך מילתא לר"ב ביאור מה בזה שכלוה אומר וזה
הא מכל מקום חב לבט"ה. וגדלה דהרמב"ם מסבירא אומר ק' דהיכא
דאינו זוכה אלא בשביל חובו או אחריו כיון דאיכא עוד בט"ה וזה
לאחריו הוי חופס לבט"ה במקום שחב לאחרים אכל הלוה בעלמו דיוכל
ליקח את המטלטלין לכל מי שרואה דמטלטלין לאו בני שיפודו ניהו ולכן
בדיר' קיימא שהוא יכול ליקח את שלו בחפן לתי שרואה ואפי"ג ע"י זכ"י
ואין זה חב לאחרים דרשאי לעשות בשלו מה שרואה ודאי' לזה נראה
משום פ' כל הגט המלוה משום א"ס הכהן וא"ס הלוי לסיח מפרשי עיניהם
מחוקן ופירך הש"ס אפי"ג דלא אפי' דלא אפי' אחר רב במכירי כהונה
ושמאל אחר במזכה לכן פ"י אחר זכ"י הרמב"ם בפ"י מה' מעשר והתם
ג"כ חב לאחריו דהא מוכח הנה אינו ממון וא"ס חפס בן. מהני
דעלמא לא מפיקין מיני' אפי"ג כיון דהמורה נהנה רשות לבט"ה כזה
שאינו לכל כסן שיראה לכן בדיר' קיימא לזכות [למי] שיראה אפי"ג ע"י אחר
ואפי"ג ה"ה הלוה דהמורה נהנה לו רשות ליקח את חפציו לכל מי שרואה
לכן מוכח נמי פ"י אחר ואפילו למי שאינו חייב לו כלל ומכ"ס לבט"ה
שלו ודוק' ולולי דמסתפינא הייתי אומר דגס דר"י שכתב גבי חופס לבט"ה
כיון שלא ששאו המשה שליח לאו על המלו' קאמר אלא על הלוה הוא
דאחר דמלת משה הוא שם משוקף ללוה ולמלוה ופיין כשעמי המלוא להרב
מו' מנחם הכהני מזה מ' בהג"ה וז"ל משה נקרא לזה ומלוה כמו סוחר
מוכר וקונה עכ"ל. ופיין בשבועות הראש' שהיכא כטור ס' ס"ה מדון
שטר שהב"ר ושם ג"כ הראש' מהני. להלוה בשם משה פ"ס וזה ודאי'
א"ס הלוה ששאו שליח מהני ומכ"ס אכל א"ס המלוה ששאו שליח גס רש"י
מורה דלא מהני ולהכי יחא דרש"י לא כתב הך דינא דששאו שליח במגב"י
מילוא לחבירו דא"ס ששאו שליח דהניב וגם דברי רש"י בפ' מרובה מורה
בפירוש דלא מהני א"ס המלוה ששאו שליח גבי לא כתבין אורכתא
אמטלטלין דכפרי פ"ס ברש"י אלא הכא כיון רש"י דהגושה לא ששאו שליח
היינו הלוה ודאי' בההרש"א פ"י הכותב גבי י"מ כר חשו דהיכא חוס'
דאפילו שליח לא מהני וזה ליישב דברי רש"י דגבי בפ"ק כיון דלא שייך
לנפש' מהני שליח ע"ס ודבריו ממוהין דהא רש"י כתבו גבי חופס לבט"ה
כמ"ס רש"י מאחר שלא ששאו המשה שליח גס במגב"י שלמה פרק הכותב
כתב ליישב דברי רש"י וכתב שם דרש"י לא כתב לו א"ס גבי מילוא דש"ך
ב' מהני דזכ"י לפי"ג. מש"ס מהני ב"י ידע שליח אכל לחופס לבט"ה והרי
לפנינו לשון רש"י גבי חופס לבט"ה. ומכ"ס:

סעיף ה' (ד) התופס לבט"ה במקום שאינו חב לאחרים. וגדלה
לי דהיינו דוקא בתפס משום או בתפס
משכון ובמקו' דליכא איסור לתפסו אכל במקו' דאיכא איסור לתפסו
וכגון בהלוהה וכמבואר בס' י"ז לא מהני כיון דז"י מדון שליחם הוא
לדעת תוס' וכל הפוסקים א"כ אין שליח לדבר עבירה ודוק':

סעיף ו' (ה) נפקד שחפס כפקדון. ז"ל הסמ"ס כתב ר"י מ"ב
כ"ב ראובן ששלא שלוחו ליקח יין מנכרי
בחובר וכן פשה ומשכנו והגביהו על השגלה וכשהביאו לעיר נתנו לשמשון
שה' חייב לו ג"כ שוכה שמשון וע"ס שנתן טעם לדבריו ד"מ ס"ס זה
פ"ב וסוף הספס לא ידענו כי אין הספר לפנינו ולכאורה נרא' דכיון
דאי' אחר הלוה וזה מהני אפי"ג במקום שחב לאחרים וכאן משמע דהגב"ר
בעלמו נתן בשביל ראובן א"כ אחאי' וזה שמשון הא כבר זכר ראובן
ואולי ר"י מיירי שה' משכנו בלא ידיעת הלוה. אך נראה דכיון דאין
שליחות וזכ"י לפי"ג וכמבואר בפ' אזהר נשך א"כ לא מצי להיות שלוחו
של הלוה פכ"ס אלא שלוחו של ישראל וזו טעם לבט"ה במקום שחב
לאחרים משא"כ בסעיף ג' דמיירי בלוה ישראל דהוי שלוחו של ישראל ודוק'
ועמ"ס בס' קס"ג מדון זכות פכ"ס בדברי הגאון חכם גבי שם ושם
נראה דר"י מיירי דעגלה ששלה ראובן היכה של שלוחו דאלו היכה של
ראובן ה' העגלה שהיא חצירו וזכה לו דבאר לא שייך חופס לבט"ה דהא
במילא קי"ל דחצירו של אדם קונה לו ואפי"ג [במקום] שהוא חב לאחרים ולא
שייך ב' מהני דז"י לפי"ג. וז"ל כיון דבאר בפ"ק קא מתיב' דה קנה אפי'
חב לאחרים וזכ"י אחריו בפ"ק דמל"א לשון שליחם לדבר עבירה וגבי
הך דכיון דבט"ה קא מתיב' כה אפילו לר"פ הוי שליחם וכו'. בפ"ק
דמל"א